

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU GERİ BİLDİRİM RAPORU

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

1. Öz Değerlendirme Çalışmaları

A. Paydaş Katılımı

Kurum öz değerlendirmelerindeki önemli boyutlardan biri, iç ve dış paydaşların kurumun süreçlerine etkin ve geniş kapsamlı olarak dahil edilmesidir. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi 2022 yılı Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) incelendiğinde iç ve dış paydaşların toplumsal katkı süreci haricinde kalan liderlik, yönetim ve kalite, eğitim ve öğretim ile araştırma ve geliştirme süreçlerine katılımının sağlanmasına yönelik tanımlı süreçlerin yeterli düzeyde açıklandığı görülmektedir. Paydaşların memnuniyet düzeylerinin tespitine ilişkin kapsamlı analiz çalışmaları raporda yer almakla birlikte bu memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesine ve iyileştirme çalışmalarına raporda rastlanmamıştır. Paydaş analizlerinin ve bazı kurul ve komisyonlardaki yer almalarının ölçüt ve alt ölçütler bazında karar alma süreçlerindeki etkisinin ve de özellikle PUKÖ çevriminin son aşaması olan iyileştirme/önlem alma aşamasına ilişkin etkisi açıklamalara raporda yer almamaktadır.

Öz değerlendirme süreçlerinde yükseköğretim kurumunun iç ve dış paydaşlarının öz değerlendirme sırasında ne kadar etkin olduğu, paydaş katılımını sağlayacak mekanizmaların kurum tarafından oluşturulup oluşturulmadığı ve karar alma mekanizmalarına sundukları katkı düzeyi gibi konular PUKÖ çevriminin son aşaması özelinde raporda sorgulanmalıdır. Sürekli iyileştirme döngüsü içinde ölçme ve değerlendirmelerin yapılması ve çıkan sonuçlar doğrultusunda gerekli somut iyileştirmelerin yapılması ve bunların paydaşlarla paylaşılması gerekmektedir. Bu değerlendirmeler ışığında, kurumun paydaş katılımı ile ilgili olgunluk düzeyini 4 olarak belirlemiş olmasının yeterli bilgi ve kanıtlarla desteklenmediği görülmektedir.

B. Kalite Komisyonu

Kalite Komisyonu raporda daha çok liderlik ve yönetim başlığında ele alınmış olmakla birlikte, komisyonun çalışma ve görevlerinin mevzuat ile güvence altına alındığı ve komisyonun üniversite yönetim süreçlerinde kendi görev alanıyla ilgili yer aldığı raporun genelinde belirtilmiştir. Bununla birlikte Kalite Komisyonu'nun süreçlere ne şekilde katıldığına ilişkin somut kanıtlar da sunulmalıdır. KİDR'de Kalite Komisyonunun yaptığı çalışma ve toplantı tutanaklarına, bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda yapılan faaliyetlere ve bu faaliyetlerin izlenmesi ve önlem alınmasına yani üniversitede gerçekleştirilen iyileştirme çalışmaları daha açık bir şekilde ortaya koyulmalıdır ilişkin kanıtlara yer verilmelidir. Bu kapsamda, birim düzeyinde kalite yapılanmaları oluşturulmuş ve akademik birimlere yönelik öz değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ancak komisyonun yıl içerisinde yürüttüğü diğer faaliyetlere raporda yer verilmemiştir. Kalite komisyonu faaliyetlerinin karar alma süreçlerinde nasıl bir etki doğurduğuna da raporda yer verilmelidir.

2. Kurum İç Değerlendirme Raporları

A. Kurum İç Değerlendirme Raporları

Yükseköğretim kurumlarının KİDR hazırlama süreçleri, kurumun tanımlanmış kalite ölçütleri

bağlamında ne tür mekanizmaları halihazırda kurmuş bulunduğuna ve hangi mekanizmaların kurulmasına ya da iyileştirilmesine ihtiyaç duyulduğuna dair önemli ve gerçekçi bir kesit sunmaktadır. Bir KİDR'in en büyük yararlanıcısı yükseköğretim kurumunun kendisidir. KİDR hazırlama sürecinde yükseköğretim kurumlarından asıl beklenen husus bir öz değerlendirme yaparak, kalite güvencesi mekanizmalarının kurulması ve sürekli olarak izlenip iyileştirilmesi, süreçlerine PUKÖ bakış açısıyla bakması ve gerekli yerlerde önlemler alarak, gerekli iyileştirmeleri yaparak kendi iç kalite güvencesi mekanizmasını kurması ve sürdürülebilir hale getirmesidir. Bu nedenlerle, yükseköğretim kurumlarının KİDR'lerinde, ölçütler kapsamında kalite güvencesi mekanizmalarını nasıl kurdukları ve PUKÖ döngüsünü ne şekilde işlettikleri ve nereye kadar tamamladıklarının anlatılması beklenmektedir. Her ölçüt bağlamında, kalite güvencesine yönelik mekanizmaların nasıl kurulduğu, nasıl yürütüldüğü, izlemenin ne şekilde hangi araçlarla yapıldığı anlatılırken, bu izleme süreçlerinden elde edilen veriler ışığında iyileştirmelerin nasıl yapıldığı somut kanıtlarla birlikte kurumların KİDR'inde yer almalıdır.

Olgunluk düzeyleri tayin edilirken, dereceli değerlendirme anahtarında (rubrik) ayrıntılı olarak tanımlanan ve örnekleri verilen bir olgunluk düzeyi tamamlanmadan diğerine geçilemeyeceğinin göz önünde bulundurulması gerekir. Örneğin, izleme yapıldığına dair verilen kanıtlarla iyileştirme kanıtları sunulmadan kurumun o ölçütte kendini dört olgunluk düzeyi olarak etiketlenmesi doğru değildir. Bir mekanizmanın olgunluk düzeyinin dört olabilmesi için kurum geneline yayılmış olan bir uygulamanın sistematik olarak izlenmesi ve bu izlemelerden alınan verilere dayanarak iyileştirmelerin yapıldığına dair somut kanıtların sunulması gerekmektedir.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi 2022 yılı KİDR'inde ölçütlere ilişkin açıklamalar genel olarak tanımlı süreçleri, bu tanımlı süreçlere ilişkin uygulamaları ve izleme süreçlerini içermektedir. Üniversite tarafından gerçekleştirilen önlem alma ya da iyileştirme süreçlerine raporda daha fazla yer vermesi beklenmektedir. Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kılavuzunun ekinde yer alan rubrik kapsamında üniversite tarafından alt ölçütlere verilen olgunluk düzeyinin objektif ve kanıta dayalı oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Özellikle raporda önlem alma uygulamalarına ilişkin kanıtlar ortaya koyulmadığı halde 4 olgunluk düzeyi verilen alt ölçütler bulunmaktadır.

Bu noktada, bir uygulamanın (alt ölçüt temelinde) dört düzeyinde değerlendirilebilmesi için sağlanması gereken şartların neler olduğu aşağıda verilmiştir. Bir kurumun KİDR'inde alt ölçütlerin olgunluk düzeyini dört olarak değerlendirebilmesi için aşağıdaki kriterlerin sağlanması gerekir:

- Uygulamaların kurumun geneline yayılmış olması,
- Uygulamalardan sonuç elde edilmiş olması,
- Bu sonuçların izleniyor olması,
- İzleme sonuçlarının ilgili paydaşlarla birlikte değerlendirilerek iyileştiriliyor olması,
- Yukarıda sözü edilen tüm mekanizma ve uygulamaların somut kanıtlarla desteklenmesi.

Özetle, dört olgunluk düzeyinde değerlendirilen bir uygulama için yukarıdaki süreçlerin tamamının gerçekleştiğine ve paydaşlarla (iç ve dış) birlikte değerlendirildiğine dair kanıtlar (analiz raporları, anket sonuçları ve bu sonuçlara bağlı iyileştirmelerin neler olduğu vb.) sunulmalıdır.

Bu kapsamda, Kurum İç Değerlendirme Raporunun en önemli unsuru olması bakımından sunulan kanıtlarda ne gibi iyileştirmelerin yapılabileceği aşağıda özetlenmiştir:

- KİDR’de ölçütlerin açıklamaları hangi olgunluk düzeyine göre yapıldıysa o düzeye uygun kanıtlar sunulmalıdır. Örneğin, olgunluk düzeyinin 4 olduğu belirtilen B.2.3. Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi alt ölçütünde verilen kanıtların belirlenen olgunluk düzeyi için yeterli olmadığı görülmekte, bu kapsamda alınan paydaş geri bildirimleri göz önünde bulundurularak yapılan iyileştirmelerin sunulmuş olması beklenmektedir. Bir başka deyişle, kanıtlar PUKÖ döngüsünün adımlarını içermeli ve kapatıldığını gösterir nitelikte olmalıdır.
- Kanıtlar bölümünde resmi yazışma örnekleri, toplantı imza listelerinden ziyade iç kalite güvencesi sisteminin varlığını ortaya koyan kanıtlara odaklanılmalıdır. Bu kapsamda, Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu dikkatlice incelenmelidir. Kanıtlar bölümünde yalnızca planlamalar, uygulamalar ve tanımlı süreçler yer almamalıdır; bunlarla birlikte iç kalite güvencesi sisteminin ortaya koyulabilmesi için izlemenin yanında iyileştirme/önlem alma uygulamalarına ilişkin kanıtlara da yer verilmelidir.
- Yine KİDR’de kanıt olarak strateji dokümanı, idari faaliyet raporu gibi hacimli dokümanlar sunularak kanıt arama işi değerlendiriciye bırakılmamalıdır. Böyle dokümanlardaki spesifik sayfa ya da sayfa numarası/numaraları verilerek değerlendirici kanıtla yönlendirilmelidir.

Bu durumda, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi tarafından olgunluk düzeyi belirlenmiş olan uygulamalarda yukarıdaki şartların ne kadar sağlanabildiği değerlendirilerek KİDR’de iyileştirme sağlanabilir. Bu açıdan KİDR’de özellikle değerlendirilmesi gereken alt ölçütler şunlardır: A.5.2. Uluslararasılaşma kaynakları, A.5.3. Uluslararasılaşma performansı, B.4.3. Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme. Raporda sunulan kanıtların ilgili alt ölçüt ile bağlantısı doğru değerlendirilmelidir. Kanıtlar bölümünde resmi yazışma örnekleri, toplantı imza listelerinden ziyade iç kalite güvence sisteminin varlığını ortaya koyan kanıtlara odaklanılmalıdır. Bu kapsamda, Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu dikkatlice incelenmelidir. Kanıtlar bölümünde yalnızca planlamalar, uygulamalar ve tanımlı süreçler yer almamalıdır; bunlarla birlikte iç kalite güvence sisteminin ortaya koyulabilmesi için izleme ve önlem alma uygulamalarına ilişkin kanıtlara da yer verilmelidir.

3. İyileştirme Çalışmaları

A. İyileştirme Çalışmaları

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi 2020 yılında İzleme programına dahil olmuş ve değerlendirme takımı tarafından Kurum’un izleme raporu hazırlanmıştır. Ancak söz konusu raporda geçen gelişmeye açık yönlere ilişkin iyileştirme çalışmalarının ne ölçüde dikkate alındığına dair alt ölçütlere ait açıklamalarda 2022 KİDR’inde net bilgi ve kanıtlar yer almamaktadır. Diğer bir ifadeyle, kurum tarafından hazırlanan 2020 KİDR’nin giriş bölümünde verilen iyileştirmeye açık yönlere istinaden atılan adımlar ve alınan önlemler noktasına sonuç ve değerlendirme kısmı yerine kanıtlar ile ilgili alt ölçütlerde yapılan açıklama kısımlarında odaklanması önerilmektedir. Her yıl düzenli KİDR hazırlamanın amacı bir önceki yıla kıyasla, hangi gelişmelerin ve iyileştirmelerin gerçekleştirildiğini kanıtlarla sunmaktır. Kurumun bu konuya da hassasiyet göstermesi önerilmektedir.

Son olarak, kurumsal gelişimin izlenebilirliğini daha açık ve şeffaf hale getirebilmek üzere üniversitenin, Kurumsal Geri Bildirim Raporunda sunulan tüm iyileştirme önerileriyle ilgili gerçekleştirdiği veya gerçekleştirmesi mümkün olmayan hususlara ilişkin değerlendirme yapılması,

akademik hayata yansıtılmamış iyileştirme önerilerinin neden dikkate alınmadığına dair kanıta dayalı açıklamaya ihtiyaç duyulmaktadır.